

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/27/2018
Identifikačné číslo spisu: 5113214432
Dátum vydania rozhodnutia: 21.11.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Edita Bakošová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5113214432.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu M. C., bývajúceho v R., R. XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Legal Counsels s. r. o., so sídlom v Bratislave, Tallerova 10, IČO: 36 364 606, proti žalovanému Stredoslovenské kameňolomy a štrkopiesky, štátny podnik „v likvidácii“, so sídlom v Žiline, Orolská 3, IČO: 00 015 474, zastúpeného Advokátskou kanceláriou BARRISTER LEGAL s. r. o., so sídlom v Bratislave, Zámocké schody 2/A, IČO: 46 225 234, o určenie vlastníctva a iné, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 2 C 136/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 23. novembra 2016 sp. zn. 7 Co 220/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu 3. mája 2013, po pripustení zmeny žalobného petitu uznesením súdu prvej inštancie z 19. marca 2015 č.k. 2 C 136/2013-221 domáhal, aby súd určil, že :

- „kúpna zmluva uzavretá dňa 22.05.1996 medzi navrhovateľom a právnym predchodcom odporcu STAVING, š.p. v likvidácii, Gogoľova č. 18, 851 02 Bratislava, IČO: 00 678 601 je platná,

- že navrhovateľ: M. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. XX, XXX XX R. je výlučným vlastníkom nasledovných nehnuteľností - stavieb:

a/ priemyselnej budovy nachádzajúcej sa na parcele registra C KN č. XXXX/XX - zastavané plochy, o výmere 175 m2, parcele registra C KN č. XXXX/XX - zastavané plochy o výmere 116 m2, katastrálne územie D., obec R., okres R. V,

b/ budovy obchodu a služieb, nachádzajúcej sa na parcele registra C KN č. XXXX/XX - zastavané plochy o výmere 17 m2, parcele registra C KN č. XXXX/XX - zastavané plochy o výmere 338 m2, katastrálne územie D., obec R., okres R. V,

c/ administratívnej budovy, nachádzajúcej sa na parcele registra C KN č. XXXX/XX - zastavané plochy o výmere 388 m², parcele registra C KN č. XXXX/XX - zastavané plochy o výmere 138 m², katastrálne územie D., obec R., okres R. V,

d/ budovy technickej vybavenosti sídla, nachádzajúcej sa na parcele registra C KN č. XXXX/XX - zastavané plochy o výmere 4 m², parcele registra C KN č. XXXX/XX - zastavané plochy o výmere 101 m², katastrálne územie D., obec R., okres R. V,

e/ inžinierskej stavby nachádzajúcej sa na parcele registra C KN č. XXXX/XX - zastavané plochy o výmere 51 m², katastrálne územie D., obec R., okres R. V,

ako sú uvedené na základe geometrického plánu č. XX/XXXX, vypracovaným dňa 16.02.2011 vyhotoviteľom, spol. K-GEO s. r. o. Kolmá č, 851 07 Bratislava, IČO: 36 842 494, autorizačne overeného autorizovaným geodetom a kartografom B. H. G., dňa 17.02.2011 a úradne overeného dňa 04.03.2011 pod číslom XXX/XX, Správou katastra pre hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, v zmysle ustanovenia § 9 zákona č. 215/1995 Z.z. o geodézii a kartografii.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania, vrátane trov právneho zastúpenia, všetko na účet splnomocneného právneho zástupcu navrhovateľa, advokátskej kancelárie Legal Counsels s. r. o., Tallerova 10, 811 02 Bratislava, č. účtu: XXXXXXXXXXXX/XXXX, vedený v peňažnom ústave W., a. s., a to v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku."

2. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 14. decembra 2015 č.k. 2 C 136/2013-355 žalobu žalobcu zamietol a uložil mu povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 4 181,03 eur do troch dní na účet právneho zástupcu. V odôvodnení svojho rozhodnutia zdôraznil, že žalobca sa domáhal v tomto konaní určenia platnosti kúpnej zmluvy a zároveň určenia vlastníctva k nehnuteľnostiam špecifikovaným v upravenom žalobnom petíte. Vo vzťahu k zamietnutiu žaloby týkajúcej sa určenia vlastníctva k prezentovaným budovám uviedol, že tieto boli už predmetom súdneho konania na Okresnom súde Bratislava V vedeného pod sp. zn. 7 C 253/2010, v ktorom bola žaloba žalobcu proti žalovaným VODOTIKA a. s. a VODOTIKA-MG s. r. o. zamietnutá. Navyše, žalobca požadovanú zmenu žalobného petitu v tejto časti ničím neodôvodnil a nepreukázal na základe akého právneho titulu sa domáha určenia vlastníctva k týmto nehnuteľnostiam, a nepreukázal ani naliehavý právny záujem na požadovanom určení (§ 80 písm. c/ O.s.p.). Vlastníkom týchto nehnuteľností je VODOTIKA a. s. a VODOTIKA-MG s. r. o. a žalovaný - Stredoslovenské kameňolomy a štrkopiesky, štátny podnik „v likvidácii“ - nie je tak pasívne legitimovaný vystupovať v tomto spore o určenie vlastníctva k týmto nehnuteľnostiam. Vo vzťahu k požadovanému určeniu platnosti kúpnej zmluvy z 22. mája 1996 uviedol, že táto zmluva v zmysle jej článku VI. na svoju účinnosť vyžadovala aj rozhodnutie katastrálneho úradu. Príslušný okresný úrad, katastrálny odbor, však návrhu žalobcu na vklad vlastníckeho práva nevyhovел, preto zmluva nie je účinná vo vecno-právnom smere. Nie je účinná ani v obligačnom smere, pretože v danom prípade platí nevyvrátiteľná domnienka podľa § 47 ods. 2 Občianskeho zákonníka o odstúpení od zmluvy. V súvislosti s tým súd prvej inštancie poukázal aj na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 7 C 235/2010, z ktorého vyplýva, že 2. januára 1997 bolo konanie o návrhu na vklad vlastníckeho práva prerušené a účastníci boli vyzvaní na odstránenie nedostatkov pod následkom zastavenia konania, pričom toto konanie bolo rozhodnutím z 9. júla 1997 pre neodstránenia väd návrhu zastavené. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a úspechom v konaní.

3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie rozsudkom z 23. novembra 2016 sp. zn. 7 Co 220/2016 potvrdil vo výroku, ktorým bola žaloba žalobcu zamietnutá a zmenil vo výroku o trovách konania tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v sume 3 875,64 eur. Rozhodol tiež, že žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej potvrdil, keď po doplnení dokazovania vykonanom v rámci odvolacieho konania dospel k záveru, že súd prvej

inštancie vo veci samej rozhodol vecne správne. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z predložených listín na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že vlastníkom nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto konania nie sú spoločnosti VODOTIKA a. s. a VODOTIKA-MG s. r. o. Z rozhodnutia Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 7 C 235/2010, na ktoré súd prvej inštancie poukazuje vyplýva len to, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto konania, sa nachádzajú na pozemkoch, ktoré sú vo vlastníctve týchto spoločností. Súd prvej inštancie preto vychádzal z nesprávnych skutkových zistení a vec nesprávne právne posúdil, ak nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam videl v tom, že žalobca nesprávne označil subjekt, voči ktorému sa nároku domáhal. Súd prvej inštancie rovnako nesprávne aplikoval na zistený skutkový stav ust. § 47 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keď vychádzal zo zákonnej domnienky odstúpenia od zmluvy z dôvodu, že vklad nebol povolený v tam uvedenej lehote. Napriek týmto nesprávnym skutkovým a právnym záverom súdu prvej inštancie však vychádzajúc zo skutočností, ktoré zistil odvolací súd opakovaným dokazovaním, považuje výrok rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej za vecne správny. Uviedol, že posúdenie platnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej 22. mája 1996 je predbežnou otázkou, ktorou sa musí súd zaoberať pri určení vlastníctva k predmetným sporným nehnuteľnostiam. Určenie platnosti kúpnej zmluvy ešte nerieši právne vzťahy medzi stranami sporu, nerieši kto je ich vlastníkom. V spore o tom, kto je vlastníkom predmetných nehnuteľností, právne postavenie k nehnuteľnostiam nebude týmto určujúcim výrokom vyriešené. Preto žalobca na určení platnosti kúpnej zmluvy nemal naliehavý právny záujem. Ak teda súd prvej inštancie žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia platnosti tohto právneho úkonu zamietol, výrok jeho rozhodnutia je vecne správny a preto ho odvolací súd ako taký potvrdil. Odvolací súd ďalej dospel k záveru, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení v časti týkajúcej sa určenia vlastníctva k jednotlivým nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom konania, pretože žalovaný jeho vlastníctvo rozporuje, t. j. existuje medzi nimi stav objektívnej právnej neistoty. S poukazom na ust. § 119 ods. 2, § 130 ods. 1, § 132 ods. 1, § 133 ods. 2, § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 6 ods. 1 písm. c/, § 6 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z.z. uviedol, že katastrálny zákon v znení platnom v čase uzatvorenia spornej kúpnej zmluvy nadobudnutie vlastníctva k nehnuteľnostiam v katastri nehnuteľností neuvedeným, neriešil. Z § 6 ods. 1 písm. c/ a ods. 2 v tom čase platného jednoznačne vyplýva, že v katastri nehnuteľností sa evidovali stavby pevne spojené so zemou a v pochybnostiach o tom rozhodoval katastrálny úrad. Žiadne ustanovenia nevylučovali stavby spojené so zemou pevným základom, ktoré mali charakter dočasnej stavby, z takejto evidencie. V tomto znení platili ustanovenia katastrálneho zákona až do jeho novely zákonom č. 103/2010 Z.z. účinné od 1. mája 2010, v zmysle ktorej sa za § 6 ods. 1 vložil nový odsek 2, v zmysle ktorého sa v katastri spravidla nezapisujú inžinierske stavby a drobné stavby; tieto sú v katastri zobrazené na katastrálnej mape parcelným číslom pozemku, na ktorom je stavba postavená alebo mapovou značkou a sú označené kódom druhu pozemku a kódom spôsobu využívania pozemku. V čase uzatvorenia predmetnej kúpnej zmluvy teda katastrálny zákon nevylučoval vklad vlastníckeho práva k stavbám, ktoré boli predmetom kúpy. Žalobca mohol vlastnícke právo k prevádzaným nehnuteľnostiam nadobudnúť iba vkladom do katastra nehnuteľností (§ 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka), bez ohľadu na okolnosť, že sporné stavby neboli v tom čase evidované v katastri nehnuteľností. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie neposudzoval možnosť jeho nadobudnutia vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam na základe vydržania, odvolací súd s poukazom na § 130 a § 134 Občianskeho zákonníka uviedol, že predmetné nehnuteľnosti sú nepochybne spôsobilým predmetom vydržania. Spochybnená je však dobromyseľnosť žalobcu, nakoľko v kúpnej zmluve v jej čl. VI. bolo konštatované, že vlastníctvo sa nadobúda vkladom vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Právna úprava nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bola v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy jasná a vzhľadom na znenie kúpnej zmluvy žalobcovi muselo byť zrejmé, že možnosť nadobudnutia vlastníckeho práva sa viaže na zavkladovanie predmetnej kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností. Nemohol tak byť v dobrej viere, že napriek tomu, že zmluva nebola zavkladovaná, sa na jej základe stal vlastníkom nehnuteľností. Nepreukázal tak oprávnenosť držby a tým splnenie zákonných predpokladov pre nadobudnutie vlastníctva vydržaním podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd na základe týchto skutočností dospel k záveru, že výrok napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie je vecne správny aj v zamietajúcej časti týkajúcej sa určenia vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa trov konania odvolací súd nepovažoval za správny a v tejto časti ho zmenil tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov prvoinštančného konania vo výške 3

875,64 eur na účet právneho zástupcu.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. Namietal, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie napriek tomu, že v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. S poukazom na ust. § 388 a § 389 ods. 1 C.s.p. uviedol, že takýmto postupom odvolací súd znemožnil žalobcovi, aby v konaní uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Postup odvolacieho súdu je nesprávny, nakoľko žalobcovi odňal možnosť uplatniť jeho procesné práva v konaní na súde prvej inštancie, ktorý by mal vo veci znovu rozhodnúť a vykonať všetky dôkazy tak, aby bol zistený skutkový stav, pričom by sa riadil právnym názorom odvolacieho súdu. Žalobca si mohol uplatniť svoje procesné práva v plnej miere jedine za podmienok, že by bola vec vrátená súdu prvej inštancie. Žalobca napokon zdôraznil, že v konaní preukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení svojho vlastníctva k nehnuteľnostiam, ako aj k určeniu platnosti kúpnej zmluvy a vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že sa stal vlastníkom predmetných nehnuteľností. Navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a tiež súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie Okresnému súdu Žilina.

5. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu s poukazom na § 387 ods. 1 C.s.p. navrhol dovolanie žalobcu ako neprípustné a nedôvodné odmietnuť, keď dôvody uvádzané žalobcom v odvolaní nie sú dané.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť.

7. Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania (vrátane dovolacieho konania), ktorú priniesol C.s.p. v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (k tomu porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

8. Dovolací súd už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

9. Pri uplatnení tézy vyplývajúcej z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce *res iudicata* „majú zostať nedotknuté“, je potrebné na možnosť prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadiť ako na krajnú výnimku z tejto zásady. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (k tomu porovnaj napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016). V súlade s tým aj odborná právnická literatúra konštatuje, že „narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť

vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch" (por. publikáciu Civilný sporový poriadok, Nakladatelství C. H. Beck, Praha, 2016, na str. 1326).

10. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (por. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Podstatnou zmenou oproti právnej úprave účinnej do 30. júna 2016 je, že zákon už nestanovuje povinnosť (ani možnosť) odvolacieho súdu ex offio skúmať, či v konaní došlo k procesným vadám tejto povahy. Vzhľadom na viazanosť dovolacím dôvodom sa dovolací súd zameriava výlučne na skúmanie existencie tej vady zmätočnosti, ktorá bola uplatnená v dovolaní. Prítom aj naďalej platí, že pre záver o prípustnosti dovolania z dôvodu zmätočnosti nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (por. napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 127/2012, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 29/2016, 4 Cdo 133/2015, 5 Cdo 467/2014, 6 Cdo 5/2014, 7 Cdo 7/2016, 8 Cdo 450/2015).

14. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. V danom prípade žalobca uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces, b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

17. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu

zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (por. R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia (jeho odôvodnenie), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

19. Veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu v rozhodnutí sp. zn. 1 VCdo 2/2017 z 19. apríla 2017 uviedol, že pojem „procesný postup“ súdu treba takto vykladať aj za účinnosti C.s.p.

20. Žalobca vidí procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. v tom, že odvolací súd napriek konštatovaniu, že súd prvej inštancie rozhodol na základe nesprávnych skutkových zistení a vec nesprávne právne posúdil, odvolaním napadnutý rozsudok nezrušil a vec nevrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, ale rozsudok potvrdil, čím mu odňal právo uplatniť jeho procesné práva na súde prvej inštancie.

21. Podľa § 382 C.s.p., ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

22. Predvídateľnosť rozhodnutia platí aj pre odvolací súd, pričom je možné ju dosiahnuť nielen zrušením rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátením veci na ďalšie konanie, ale vzhľadom na ust. § 388 v spojení s § 384 C.s.p. najmä tým, že odvolací súd zoznámi strany so svojím odlišným právnym názorom a dá im príležitosť k tomuto názoru sa vyjadriť. Toto ustanovenie nadväzuje na povinnosť súdu prvej inštancie, ktorý má povinnosť vždy uviesť predbežné právne posúdenie veci tak, aby rozhodnutie vo veci samej nebolo pre strany prekvapivé a mali možnosť v konaní reagovať.

23. Podľa § 383 C.s.p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

24. Podľa § 384 ods. 1 C.s.p., ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám.

25. V ustanovení § 383 C.s.p. je vyjadrená zásada, že odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Odvolací súd nemôže prehodnotením dokazovania, ktoré vykonal súd prvej inštancie, odlišne posúdiť skutkový stav prejednávanej veci. Táto zásada vyplýva z princípu neúplnej apelácie. Výnimku z tejto zásady predstavujú prípady, v ktorých odvolací súd dokazovanie zopakuje alebo doplní. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom Náleze z 9. septembra 2014, sp. zn. II. ÚS 506/2013 uviedol: „V zmysle predchádzajúcej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 387/2010), ale aj v zmysle praxe všeobecných súdov a právnej teórie (ktorú ústavný súd nemá dôvod spochybňovať), odvolací súd musí zopakovať dôkazy vykonané súdom prvého stupňa, ak vykonané dôkazy mali byť podľa názoru druhostupňového súdu hodnotené odlišne, ako sa stalo v konaní pred

prvostupňovým súdom."

26. Podľa § 385 ods. 1 C.s.p., na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

27. Ak sa má vykonať pred odvolacím súdom dokazovanie, je potrebné nariadiť pojednávanie bez ohľadu na to, či sa má dokazovanie zopakovať alebo doplniť. Touto úpravou sa sleduje dôsledné rešpektovanie procesných práv strán sporu. Z hľadiska skutkového stavu možno uviesť, že pokiaľ odvolací súd vychádza z iných skutkových záverov ako súd prvej inštancie, musí jeho rozhodnutiu predchádzať pojednávanie, na ktorom sa zopakujú dôkazy alebo sa dokazovanie doplní vykonaním ďalších dôkazov.

28. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

29. Súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu v časti týkajúcej sa vlastníctva predmetných nehnuteľností z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (§ 80 písm. c/ O.s.p. - teda z dôvodu, pri ktorom súd ani nemá pristúpiť k vecnému posúdeniu ne-opodstatnenosti žaloby) keď dospel k záveru, že vlastníkom nehnuteľností (stavieb) sú spoločnosti VODOTIKA a. s. a VODOTIKA-MG s. r. o. a preto žalovaný v konaní o určení tohto vlastníctva nie je pasívne legitimovaný. Žalobu žalobcu v časti týkajúcej sa určenia platnosti kúpnej zmluvy z 22. mája 1996 súd prvej inštancie zamietol z dôvodu, „pretože na účinnosť takejto kúpno-predajnej zmluvy je potrebné rozhodnutie príslušného okresného úradu, katastrálneho odboru, o vklade takejto zmluvy.". Zároveň s poukazom na ust. § 47 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka uviedol, že žalobca riadny návrh na rozhodnutie podľa ods. 1 cit. ust. nepodal, preto sa v zmysle ods. 2 má za to, že účastníci od zmluvy odstúpili.

30. Predsedníčka senátu odvolacieho súdu na pojednávaní konanom 9. novembra 2016 po zopakovaní dokazovania prečítaním listinných dôkazov podľa § 204 C.s.p., s poukazom na § 181 ods. 2 C.s.p. uviedla, ktoré skutkové tvrdenia medzi stranami považuje odvolací súd za sporné, ktoré za nesporné, uviedla predbežné právne posúdenie veci s tým, že v zmysle § 382 C.s.p. poučila sporové strany o možnom použití iného právneho predpisu a to ust. § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka a vyzvala strany sporu, aby sa k tomuto vyjadrili (por. čl. 414 spisu). Z obsahu zápisnice z predmetného pojednávania vyplýva, že právny zástupca žalobcu a tiež právna zástupkyňa žalovaného sa na výzvu predsedníčky senátu k danej problematike (použitiu § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka) vyjadrili. Na základe takto zopakovaného a doplneného dokazovania odvolací súd dospel k záveru, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, pretože medzi účastníkmi je stav objektívnej neistoty, keď žalovaný jeho vlastníctvo k predmetným stavbám popiera. Zamietnutie žaloby v tejto časti súdom prvej inštancie však považoval za vecne správne a to s poukazom na ust. § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa vlastníctvo k nehnuteľnosti nadobúdalo vkladom do katastra nehnuteľností, čo vyplývalo aj z § 6 ods. 1 písm. c/ a ods. 2 v tom čase platného katastrálneho zákona, keď v čase uzatvorenia predmetnej kúpnej zmluvy katastrálny zákon nevylučoval vklad vlastníckeho práva k stavbám, ktoré boli predmetom tejto zmluvy. Vo vzťahu k nadobudnutiu vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam na základe vydržania uviedol, že takému nadobudnutiu bránil nedostatok dobromyseľnosti na strane žalobcu. Na rozdiel od súdu prvej inštancie však odvolací súd dospel k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení platnosti kúpnej zmluvy (§ 80 písm. c/ O.s.p. platného v čase podania žaloby). Posúdenie platnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej 22. mája 1996 je predbežnou otázkou, ktorou sa musí súd zaoberať pri určení vlastníctva k predmetným sporným nehnuteľnostiam. Určenie platnosti kúpnej zmluvy ešte nerieši právne vzťahy medzi stranami sporu, nerieši kto je ich vlastníkom. V spore o tom, kto je vlastníkom predmetných nehnuteľností, právne postavenie k nehnuteľnostiam nebude týmto určujúcim výrokom vyriešené.

31. Najvyššiemu súdu za tejto situácie ostávalo len posúdiť, či je dôvodnou tá námietka dovolateľa, podľa ktorej mal odvolací súd porušiť jeho procesné práva tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie

nebolo zrušené a vec nebola vrátená na nové konania.

32. Z pohľadu výsledkov na súde prvej inštancie odvolací súd založil svoje rozhodnutie na iných („nových“) dôvodoch než súd prvej inštancie. Keďže však odvolací súd postupoval v zmysle ust. § 382 C.s.p., pričom si splnil svoju poučovaciu povinnosť podľa § 181 ods. 2 C.s.p. a účastníkom poskytol priestor na možnosť namietat’ správnosť „nového“ právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní, neodňal žalobcovi možnosť uskutočňovať jemu patriace procesné práva.

33. Vzhľadom na uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolateľ neopodstatnene tvrdí, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu proti rozsudku krajského súdu nie je podľa § 420 písm. f/ C.s.p. dôvodné, preto ho ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

34. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.). O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie.

35. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

